

Çevresel Sinir Sistemi

Yapı

- ÇSS beyin ve omurilikten çıkan sinirler ve bu sinirlerin gövdelerinden oluşan gangliyon adlı sinir düğümlerinden oluşur.
- Bu nöronlar beyinden (kafa sinirleri) ve omurilikten (omurilik sinirleri) çıkan motor ve duyu nöronlarıdır.
- Kafa sinirleri 12, omurilik sinirleri 31 çifttir.

Önemli Nöronlar

- 10. beyin sinir çiftine Vagus Siniri denir. Bu sinir **akciğer, kalp, pankreas, mide ve bağırsaklara** bağlanır.
- En önemli omurilik siniri bacaklara bağlanan Siyatik Sinirdir.
- ÇSS'de görev alan motor nöronlar görevleri bakımından somatik (istemli kaslara bağlanan) ve otonom (otomatik çalışan iç organlara bağlanan) olarak ikiye ayrılır.

Somatik Sinir Sistemi

- Merkezi sinir sisteminden istemli çalışan kaslara bağlanan **miyelinli** motor nöronlarından oluşur.

Otonom Sinir Sistemi

- Merkezi sinir sisteminden istemsiz çalışan organlara (kalp, mide, bağırsak) bağlanan **miyelinsiz** motor nöronlarından oluşur. Dolaşım, boşaltım, endokrin sistemlerini kontrol eder.
- Beyin zarar göre dahi otonom sinir sistemi çalışıyorsa yaşam bilinçli hareketler gerçekleştirilmeksizin devam edebilir, buna **bitkisel hayat** denir.